

KUZEY MAKEDONYA ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	4
3. DIŞ TİCARET.....	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:.....	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Kuzey Makedonya Cumhuriyeti
Nüfus	2.076.000 (Nisan 2021, IMF)
Dil	Makedonca
Yüzölçümü	25.173 km ²
Başkenti	Üsküp
Başlıca Şehirleri	Üsküp, Manastır, Kumanova, Pirlepe, Kalkandelen
Yönetim Biçimi	Parlamenter Demokrasi
Devlet Başkanı	Cumhurbaşkanı Stevo Pendarovski
Para Birimi	Makedonya Dinarı (MKD)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Center - WTO), Birleşmiş Milletler (United Nations - UN), Avrupa Konseyi (Council of Europe), Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization - NATO), Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF).

Coğrafi Konum

Kuzey Makedonya; kuzeyde Sırbistan ve Kosova, batıda Arnavutluk, güneyde Yunanistan, doğuda Bulgaristan ile komşudur. Makedonya'nın tek büyük ırmağı tam ortasından geçen Vardar Nehri'dir.

Ülkede yüksekliği iki bin metreyi geçen 16 dağ bulunmakla birlikte, en büyük göller Arnavutluk, Yunanistan ve Makedonya Cumhuriyeti'nin kesiştiği noktada bulunan Ohri, Prespa ve Doyuran Gölleridir.

Siyasi ve İdari Yapı

Ülke 1991 yılında Yugoslavya'dan Makedonya ismi ile bağımsızlığını ilan etmiştir. Birleşmiş Milletler ülkeyi 1993 yılında Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti (FYROM) ismi ile tanıdığını duyurmuştur.

Diğer uluslararası örgütler olan Avrupa Birliği, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü, Uluslararası Para Fonu, Avrupa Yayın Birliği ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi gibi örgütler de ülkeyi Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti (EYMC) adıyla tanımışlardır.

Türkiye, Makedonya Cumhuriyeti'nin bağımsızlık ilanı ile beraber Ülkeyi kendi ismi ile tanımıştır. 2018 Haziran ayında Yunanistan'la yapılan uzun görüşmeler neticesinde Makedonya'nın resmi adının "Kuzey Makedonya Cumhuriyeti" olması konusunda mutabakata varılmıştır.

K. Makedonya parlamenter demokrasi ile yönetilmektedir. 120 temsilciden oluşan Parlamento 4 yılda bir yapılan seçimlerle oluşturulmaktadır. Hükümet, Parlamentoda çoğunluğa sahip parti tarafından üstlenilmektedir.

K. Makedonya'nın idari yapılanmasında "İstatistiksel Bölgeler" ve "Belediyeler" bulunmaktadır. Makedonya'nın İstatistiksel Bölgeleri; Üsküp Bölgesi, Doğu Bölgesi, Kuzeydoğu Bölgesi, Pelagonya Bölgesi, Polog Bölgesi, Güneydoğu Bölgesi, Güneybatı Bölgesi, Vardar Bölgesi'dir. Makedonya'da 84 belediye vardır. Belediye seçimleri 4 yılda bir yapılmaktadır. Ağustos 2004'te söz konusu 84 belediye yeniden düzenlenmiştir. Bu belediye merkezlerinden on tanesi Büyük Üsküp'ü oluşturur.

Nüfus ve İstihdam

K. Makedonya'nın nüfusu tahmini olarak 2 milyonu aşmıştır ve km²'ye 80,2 kişi düşmektedir. Artmayan ve yaşlanan nüfusun %17,5'i 0-14 yaş arasında, %12,7'si ise 65 yaş ve üzeridir. Nüfusun %64,2'sini Makedonlar, %25,2'sini en büyük etnik grup olarak Arnavutlar oluşturmakta ve bunları Türkler, Romanlar, Sırp, Boşnaklar ve Ulahlar izlemektedir.

Ülkede tahmini rakamlara göre 1 milyon civarında işgücü bulunmaktadır. Bu işgücünün %16,2'si tarım, % 29,2'si sanayi, % 54,5'i hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Sanayi altyapısı, eski Yugoslavya döneminden miras kalan birkaç yatırımdan ibaret olan Ülke, donanımlı ve rekabet edebilir bir işgücüne sahip olmakla birlikte iş olanakları çok yetersizdir.

Devletin sağlık programı işverenlerin destekleriyle oluşturulan Sağlık Sigorta Fonu tarafından finanse edilmektedir. Diğer gelirler ise doğrudan devletin kasasından veya vizite ücretlerinden gelmektedir. Ülkede sağlık finansmanının daha güçlü hale getirilmesine ve sektördeki borçlanmanın önüne geçebilmek için düzenlemeler yapılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Doğal Kaynaklar

K. Makedonya'da, demir (Kicevo yakınlarındaki Tajmiste, Demir Hisar yakınlarındaki Zvan ve Radovis yakınlarındaki Damjan), kurşun-çinko (Kratovo-Zletovo bölgesinde, Sasa ve Toranica'da), bakır (Radovis çevresinde, Bucim'de), demir mineralleri, manganez, nikel, krom, altın, titanyum ve uranyum bulunmaktadır. Ayrıca Veles'in doğusundan Yunan sınırına doğru ferro-nikel madenine rastlanmıştır. Ülkede az da olsa, molibden, volfram, cıva ve altın da bulunmaktadır.

K. Makedonya'da zengin demir-dışı metaller de mevcuttur. Mermer ve dekoratif taşlar Prilep, Gostivar ve Tetova yakınlarında çıkarılmaktadır. Magnefit ve Kratova yakınlarında zengin

kuvars yatakları vardır. Ülkenin çoğu yerinde seramik endüstrisinde kullanılan yüksek kalitede bentolitik kil bulunmaktadır.

Makedonya, zengin bitki örtüsü ve hayvan varlığı ile ünlü yüksek dağlara, dağ akarsularına, göllerine ve birçok termal kaynaklara sahiptir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	12,6	12,3	13,9	14,9	15,9	17,1	18,3
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	3,2	-4,5	4,0	4,2	3,8	3,7	3,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	6.044	5.939	6.712	7.204	7.692	8.251	8.856
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort,%)	0,8	1,2	3,1	2,2	1,5	1,8	2
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,3	-3,5	-2,1	-2,1	-2,2	-2,2	-2,3
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	40,0	50,5	52,1	53,1	53,7	53,9	53,8
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	17,3	16,4	15,9	15,6	15,3	15,1	14,7
Nüfus (milyon)	2,08	2,07	2,07	2,07	2,07	2,07	2,07

Kaynak: IMF

K. Makedonya bağımsızlığını kazandığı 1991 yılından bu yana serbest piyasa ekonomisine geçiş ve iş imkanlarını geliştirme çabalarında oldukça yol almış olmakla birlikte, yabancı yatırımları çekmekte diğer Balkan ülkelerine nazaran geri kalmaktadır. AB'ye adaylık süreci ve bununla bağlantılı olarak son birkaç yıldır gerçekleştirilen reformlar sonucunda sağlanan makroekonomik istikrar sayesinde ekonomideki büyüme ve yeniden yapılanma çabaları sürmektedir.

K. Makedonya ekonomisi, hem ihracat hem de yatırım kaynakları açısından Avrupa Birliği'ne çok sıkı bağlıdır. En önemli sorunlardan biri olan işsizliğin 2008'den bu yana %20-25 civarlarında olduğu söylenmekle birlikte, GSYİH'nın geniş bir kısmını oluşturan ve resmi istatistiklerde yer almayan "gray market" nedeniyle bu rakamın daha düşük olduğu tahmin edilmektedir (2019 IMF rakamı % 19,8).

K. Makedonya genel olarak tarım ekonomisine dayanan bir ülkedir. Tarım sektörü GSYİH'nın yaklaşık %10'unu ve aktif nüfusun da %16,2'sini oluşturmaktadır. Başlıca tarım ürünleri; pirinç, pamuk, tütün ve çeşitli meyvelerdir. Koyun ve keçi besiciliği de bir o kadar önemlidir.

Sanayi sektörü GSYH'nın yaklaşık % 23'üne katkıda bulunmakta, işgücünün de % 29,2'sine istihdam sağlamaktadır. Hizmet sektörü ise GSYİH'nın %54,2'sini oluşturmakta ve nüfusun da %54,5'ini istihdam etmektedir. Hizmetler özellikle ticaret, taşımacılık, telekomünikasyon, bankacılık alanlarında yoğunlaşmaktadır.

Ülkede sınırlı kapasitede demir, bakır ve kurşun cevherleri bulunmaktadır. Ülkenin en önemli sanayi sektörleri; kimyevi ürünler, demir-çelik, makine, metalürji ve tekstildir. Tekstil, özellikle de deri sanayii, en önde gelen sanayi kolunu oluşturmaktadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

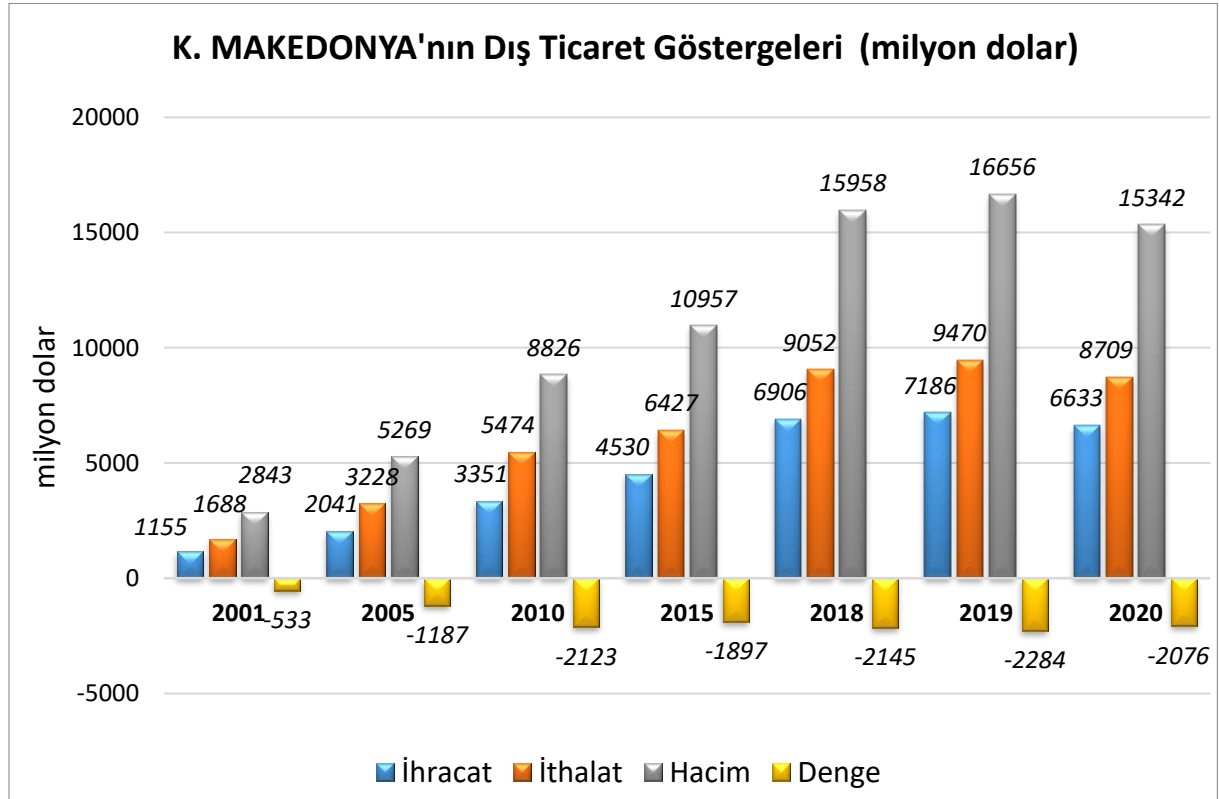
K. Makedonya'nın yeni Gümrük Kanunu AB standartlarına uygun olarak hazırlanmıştır. K. Makedonya Cumhuriyetine ithal edilen ürünlerin çoğuna gümrük vergisi uygulanmaktadır. Gümrük vergi oranları 0 ile %30 arasında değişmektedir. Bazı gıda ürünlerinde bu oran %60'a ulaşmaktadır (bazı meyve ve sebze, tahıl, alkollü ve alkolsüz içecekler ve tütün). Ortalama gümrük vergi oranı %7'nin altındadır.

İthal edilen ürünlerin çoğuna kalite kontrolü uygulanmaktadır. Kalite kontrolüne tabi tutulan ürünler arasında tarım ürünleri, taşıt araçları ve elektrikli aletler ya da standartlara uygun olmaması halinde tüketicilerin sağlığına zararlı olabilecek ürünler yer almaktadır. Ayrıca bazı ürünlere fito-patolojik ya da veteriner kontrolü yapılmaktadır.

İthalat izinlerini K. Makedonya Ekonomi Bakanlığı vermektedir. Ürünlerin çoğu için izinler sadece formalitedir, fakat ilaç ve askeri ekipman konusunda izin almak daha zor olabilmektedir.

Ülkenin başlıca dış ticaret ortakları; Almanya, Sırbistan, Bulgaristan, Belçika, İtalya, Birleşik Krallık, Yunanistan ve Çin'dir.

Ülkenin Dış Ticareti

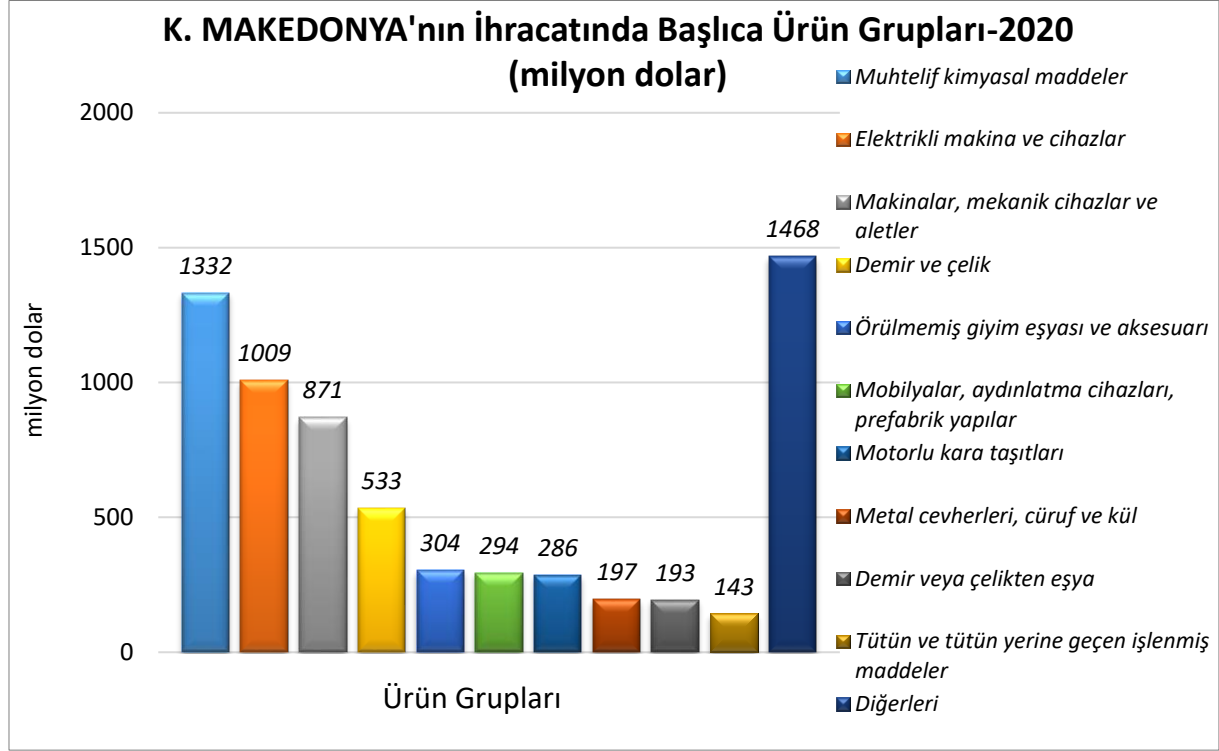

Kaynak: Trademap-www.trademap.org

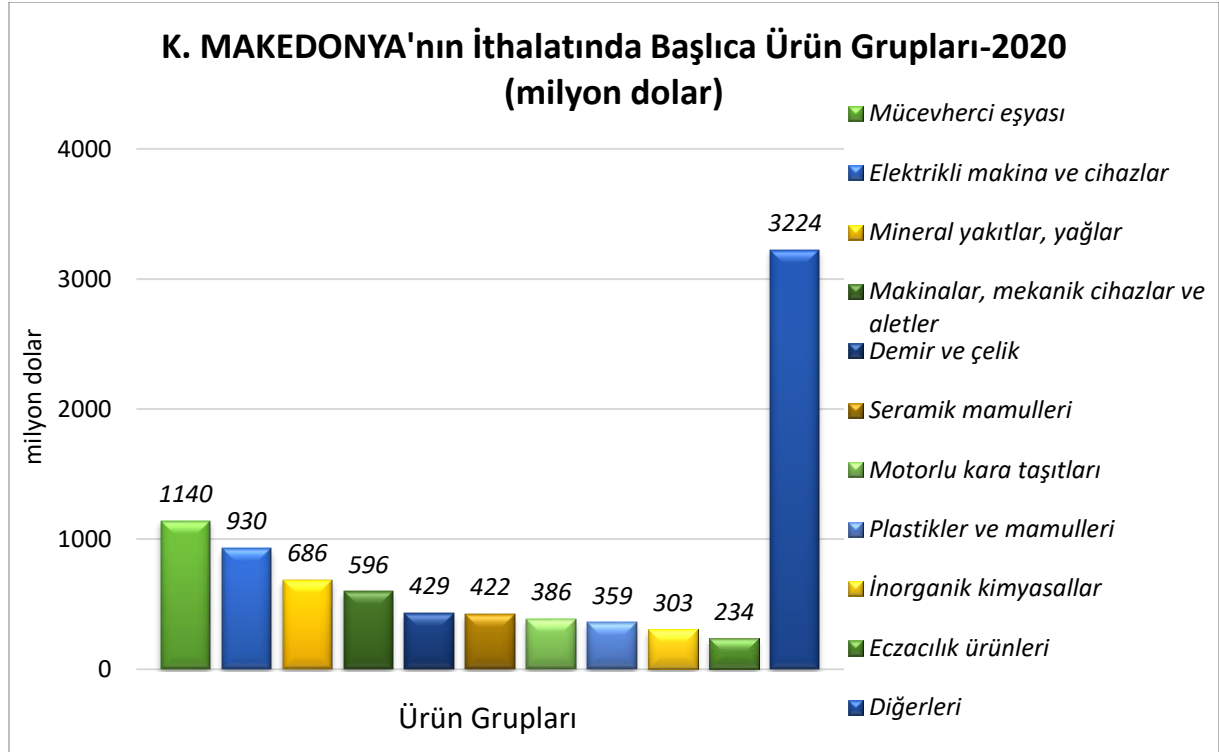
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak:Trademap, [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

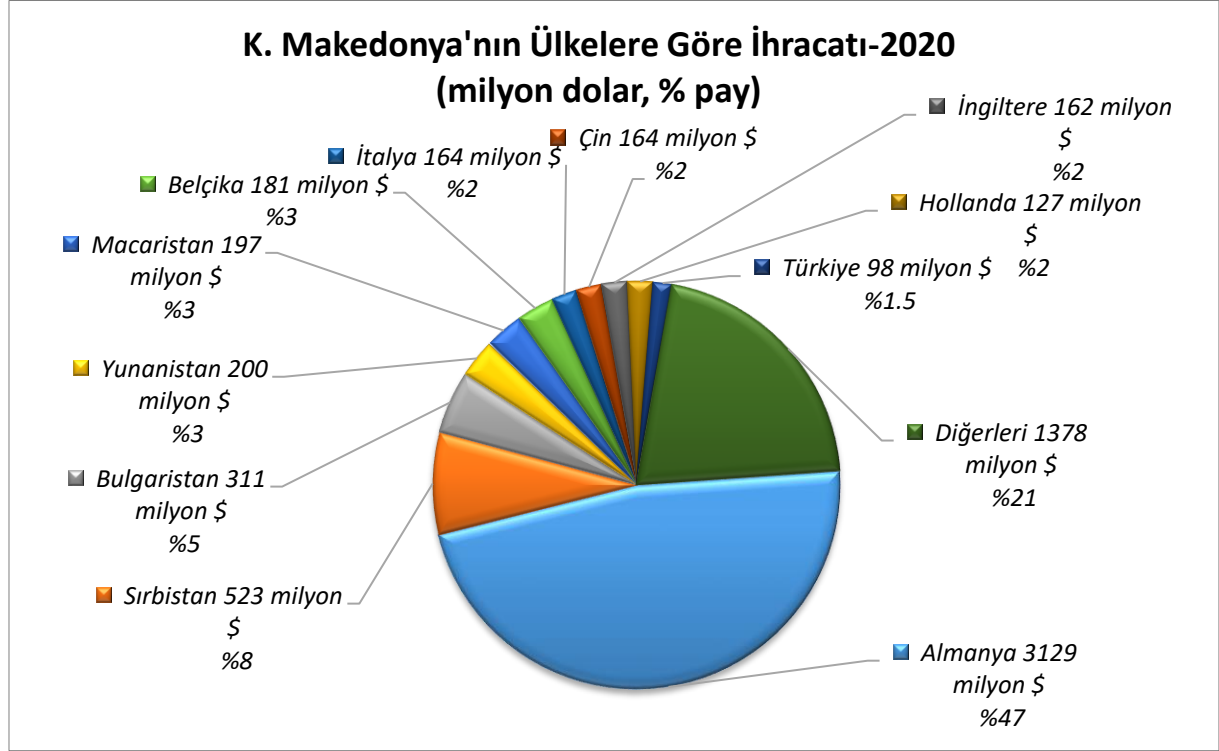
İthalat

Kaynak:Trademap, [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

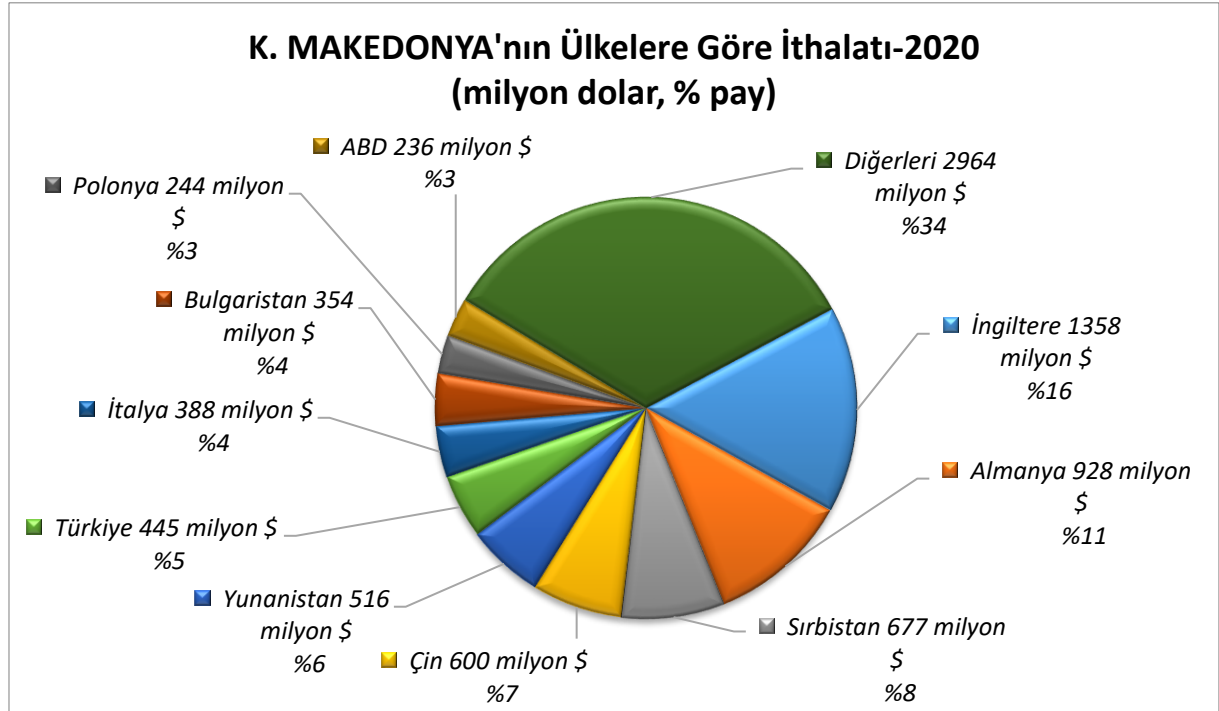
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Küçük ve açık bir ekonomi olarak K. Makedonya, yabancı yatırımları çekmek için aktif adımlar atmaktadır. Özellikle yabancı yatırımcıların yerli ortakları ile aynı haklardan yararlanmalarını sağlayıcı ve diğer haklarını da güvence altına alıcı düzenlemeler yapılmasına önem verilmektedir. Hükümetin önceliği yabancı yatırımcıları ülkeye çekmek ve özel sektöre ağırlık vermektir.

2020 UNCTAD Dünya Yatırım Raporuna göre 2019 yılında Ülkeye 365 milyon yabancı yatırım gelmiş olup, yabancı yatırımlar stoğu da 6,4 milyar dolarar ulaşmıştır.

Yunanistan ile yaşanan isim sorununun çözümüne ilişkin yoğun uluslararası çabalar nihayet sonuç vermiş, iki ülke arasında 12 Haziran 2018 tarihinde imzalanan anlaşma ile Makedonya'nın resmi adının "Kuzey Makedonya Cumhuriyeti" olarak değiştirilmesi hususunda mutabakata varılmıştır. Böylece "ülkesel ve bölgesel güvenliği" önemli bir ölçüt olarak değerlendiren uluslararası yatırımcılar açısından önemli bir engel aşılmıştır.

K. Makedonya'daki yabancı yatırımların önemli bir kısmı telekomünikasyon, bankacılık, sigortacılık, petrol sanayi, tekstil, gıda, tütün, ticaret ve hizmet sektöründe görülmektedir. Son dönemde, çeşitli doğrudan yabancı sermaye yatırım yöntemleriyle K. Makedonya'da yatırım yapan şirketlerin sayısı artmaktadır.

K. Makedonya Merkez Bankası'nın yaptığı açıklamaya göre, Hollanda, Avusturya, Slovenya ülkeye yapılan yatırımlarda ilk üç sırayı paylaşmakta olup, Türk yatırımları diğer ülkelere oranla düşük düzeylerde kalmaktadır.

K. Makedonya Hükümetince yabancı yatırımcı beklendiği ilan edilen alanlar:

- Bilişim ve iletişim teknolojileri,
- Tarım ve gıda işleme teknikleri,
- Otomotiv,
- Turizm,
- Metalürji,
- Kimyasallar,
- Enerji,
- Toplu konut inşaatları,
- Altyapı yatırımları (atık su ve içme suyu projeleri),
- Sigortacılık,
- Tütün ve sigara,
- Tekstil (hazır giyim, deri),
- Bankacılık yatırımları olarak sıralanabilir.

Söz konusu alanların yanı sıra, K. Makedonya açısından ana doğal gaz nakil hatlarından birine dahil olmanın büyük önem taşıdığı hususu Makedon yetkililerce sıklıkla dile getirilmektedir. Bu konuyla bağlantılı olarak, halihazırda evsel doğal gaz tüketimi henüz bulunmayan K.

Makedonya’da, başta Üsküp şehri olmak üzere, hem evsel hem de endüstriyel doğal gaz nakil ve dağıtımını önem taşıyan bir yatırım alanı olarak değerlendirilmektedir.

Yabancı Yatırım Mevzuatı

Kuzey Makedonya Anayasası, yabancıların kanunlara uygun olarak mal edinmelerini, kazançlarını serbestçe yurt dışına çıkarmalarını ve Makedon vatandaşlarıyla eşit şekilde şirket kurabilmelerini garanti etmektedir. Yabancı yatırımları düzenleyen özel bir kanun bulunmamakta olup, vergiler, imtiyazlar ve devlet destekleri anlamında tüm firmalar aynı prosedürlere ve mevzuata tabi bulunmaktadır.

K. Makedonya’da özelleştirme neredeyse tamamlanmıştır. Özel sermaye piyasada hakim durumdadır. K. Makedonya kanunlarına göre, geriye kalan devlet sermayeli şirketlerin özelleştirilmesi işlemlerinde yerli ve yabancı yatırımcılar eşit fırsatlara sahip olup, yabancı yatırımcılara karşı olan hiçbir düzenleme bulunmamaktadır. Yolsuzluk ve uygunsuzlukları en aza indirmek için internet üzerinden prosedürlerin işletilmesi etkinlik ve uluslararası tanınırlık açısından daha uygun olmakla birlikte, bu uygulama henüz yaygınlaşmamıştır.

K. Makedonya’da firma kurma işlemlerinde Merkez Sicil tek yetkili kurumdur. Oluşturulan tek başvuru sistemi (one-stop-shop system) sayesinde, şirket kurma işlemleri 4 saatte ve çok düşük maliyetlerle sonuçlandırılmaktadır. Buna göre, yatırımcılar Merkez Sicil’de tek bir ofisle muhatap olmakta, başvuruları bu ofise yapmakta, gerekli bilgileri söz konusu ofisten alabilmekte ve başvurularını tek bir elemandan takip edebilmektedir. Söz konusu tek başvuru sistemi, K. Makedonya’nın değişik yerlerindeki 32 adet kurum ve kuruluş ofisleriyle elektronik olarak bağlı olan Merkez Sicil tarafından yürütülmekte ve sonuçlandırılmaktadır.

K. Makedonya halihazırda birçok ülke ile ikili yatırım anlaşmaları imzalamış ve çok taraflı konvansiyonları da iç hukukuna adapte etmiştir (detaylı bilgiler için; Makedonya Yatırım ve ihracatı Geliştirme Ajansı-InvestMacedonia: <http://www.investinmacedonia.com/>).

Kurumlar ve gelir vergisi %15’ten, 2007 yılında %12’ye, 2008 yılında ise %10’a düşürülen K. Makedonya, Avrupa’daki en düşük vergi oranlarından birine sahiptir. Bu önlemler yabancı yatırımların artırılması, ekonomik büyümenin sağlanması ve işsizlik oranının düşürülmesi hedeflenmiştir.

Serbest Bölgeler

K. Makedonya’da serbest bölgelerin şartları, ölçütleri ve anlaşma koşulları Makedonya Teknolojik Sanayi Gelişme Bölgeleri (Technological Industrial Development Zones) Yasası ile düzenlenmektedir. Serbest bölgelere yönelik olan gelişim, denetim ve tesis kurma aktivitelerini yönetmek için Serbest Ekonomik Bölgeler Müdürlüğü (Directorate for Technological Industrial Development Zone) kurulmuştur (Makedonya Serbest Bölgeler-Free Trade Zone "Bunardzik" <http://www.bunardzik.com.mk>).

Söz konusu yasa, K. Makedonya'daki "serbest bölge" olarak adlandırılan ve Türkiye'deki serbest bölge, organize sanayi bölgesi ve teknoparkların bazı özelliklerini bir arada barındıran "Teknolojik Sanayi Gelişme Bölgeleri" bir dış ticaret enstrümanı olmaktan ziyade, ülkedeki ekonomik ve teknolojik gelişimin hızlandırılmasının ve ülkeye yabancı yatırımcı çekilmesinin en önemli araçlarından biri olarak tasarlanmıştır.

K. Makedonya'daki serbest bölgeler, seçilmiş bazı sektörlerde sadece üretim yapılması üzerine tasarlanmıştır. Söz konusu bölgelerde sadece ticari faaliyette bulunacak firmalar çalışmamaktadır. Ayrıca, bu bölgelerde yapılacak üretimin iç piyasa yerine ihracata yönelik olması gerekmektedir. Ülkede toplam 11 adet Serbest Bölge bulunmaktadır.

Teknolojik Sanayi Geliştirme Bölgesi (Technological Industrial Development Zone) olarak adlandırılan K. Makedonya serbest bölgelerinde kazanç ve kişisel gelir vergilerinden 10 yıl boyunca muafiyet sağlanmaktadır. Ayrıca, serbest bölgedeki yatırımcılar hammadde, makineler ve parçaları ve ilgili ürünler için KDV ve gümrük vergilerinden muaf tutulmaktadır. Serbest bölgedeki araziler çok düşük fiyatlarla ve 99 yıla kadar uzun dönemli kiralama (leasing) imkanı ile yatırımcılara sunulmaktadır.

Serbest bölgede yatırım yapan firmalar için gerekli altyapı hizmetlerine (doğal gaz, su, kanalizasyon ve elektrik) erişim sağlanmasına ilişkin herhangi bir masraf üstlenmek durumunda kalmadığı gibi, söz konusu giderlerle ilgili altyapı vergilerinden de muaf tutulmaktadır. Ayrıca, yatırımcılar inşaat izinleri konusunda ödenmesi gereken ücretlerden de serbest bölgelerde muaf bulunmaktadır.

Yine serbest bölgedeki araziler çok düşük fiyatlarla ve 99 yıla kadar uzayabilen kiralama (leasing) imkanı ile yatırımcılara sunulmaktadır.

Serbest Bölgelerdeki Vergi Avantajları

VERGİ	Vergi Oranı	Serbest Bölge Dışında	Serbest Bölge İçinde
KDV	% 18	% 18	% 0
ÖTV	% 5-% 62	% 5-% 62	% 0
Kurumlar Vergisi	% 10	% 10	% 0 (10 yıl boyunca)
Kişisel Gelir Vergisi	% 10	% 10	% 0 (10 yıl boyunca)
Emlak Vergisi	% 0,1	% 0,1	% 0

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

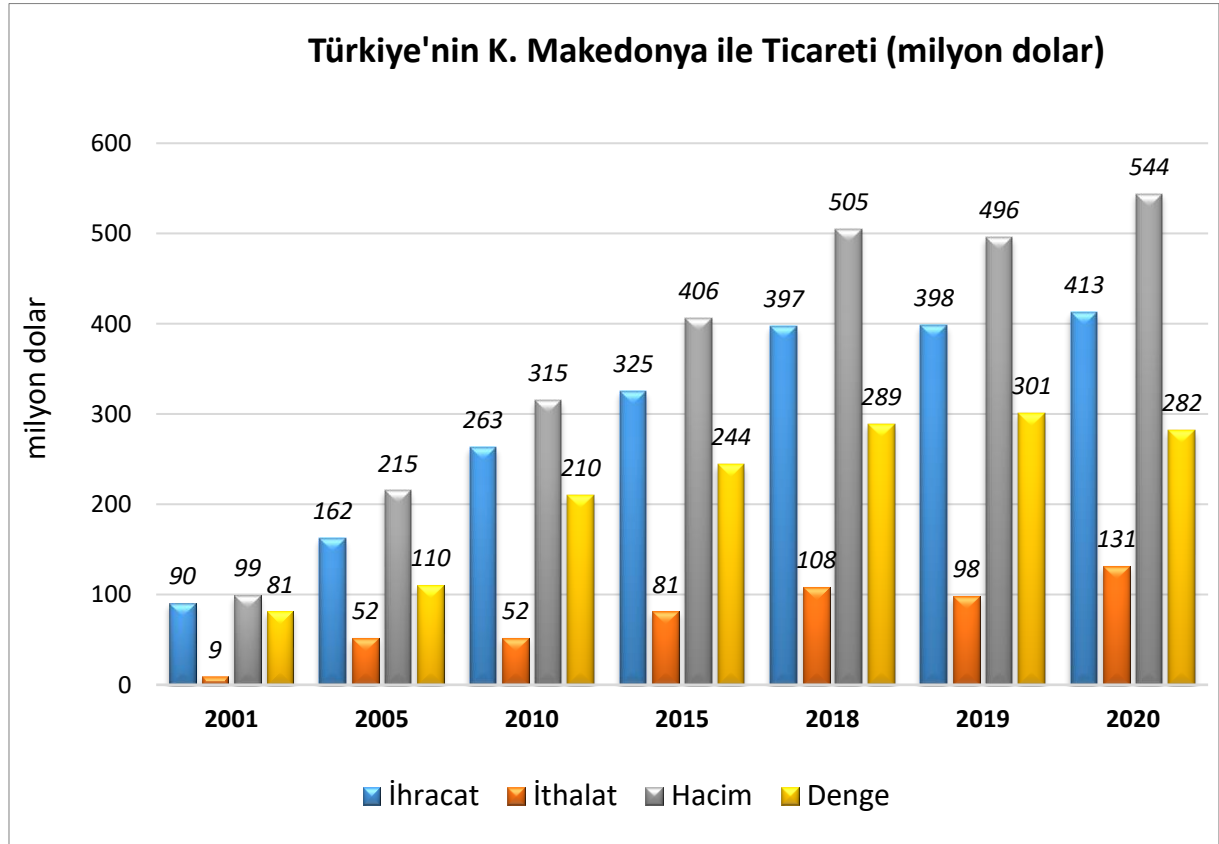
K. Makedonya pazarı hala birçok açıdan bakir bir pazar niteliği taşımakta ve hemen hemen tüm sektörlerde önemli rekabet imkanları bulunmaktadır.

Kuzey Makedonya'da Türkiye imajı çok olumludur. Bu olumlu ülke imajı, olumlu Türk malı algısını da desteklemekte, Türk malları; kalitesi, tasarımı ve uygun fiyatı ile beğeni toplamaktadır.

Türkiye'den bakıldığında küçük bir pazar olarak algılanan K. Makedonya, Balkanlarda önemli bir transit geçiş ve dağıtım merkezi pozisyonundadır. Bu nedenle Ülke pazarı tek başına değil, çevresindeki bölgenin potansiyeli ile birlikte değerlendirilmelidir.

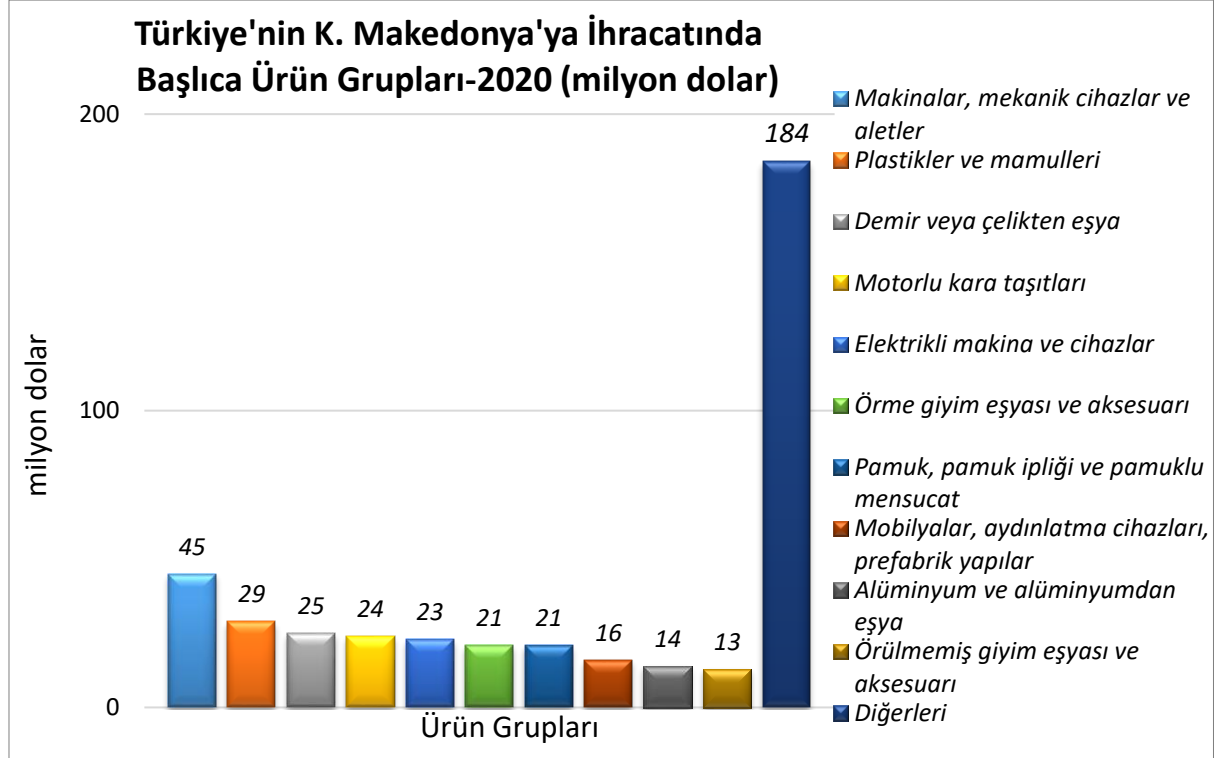
Türkiye ile Makedonya arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması, 7 Eylül 1999 tarihinde imzalanmıştır. Anlaşmanın Onaylandığına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı 25 Temmuz 2000 tarih ve 24120 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Anılan Anlaşma 1 Eylül 2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye-K. Makedonya Dış Ticareti

Kaynak: TÜİK

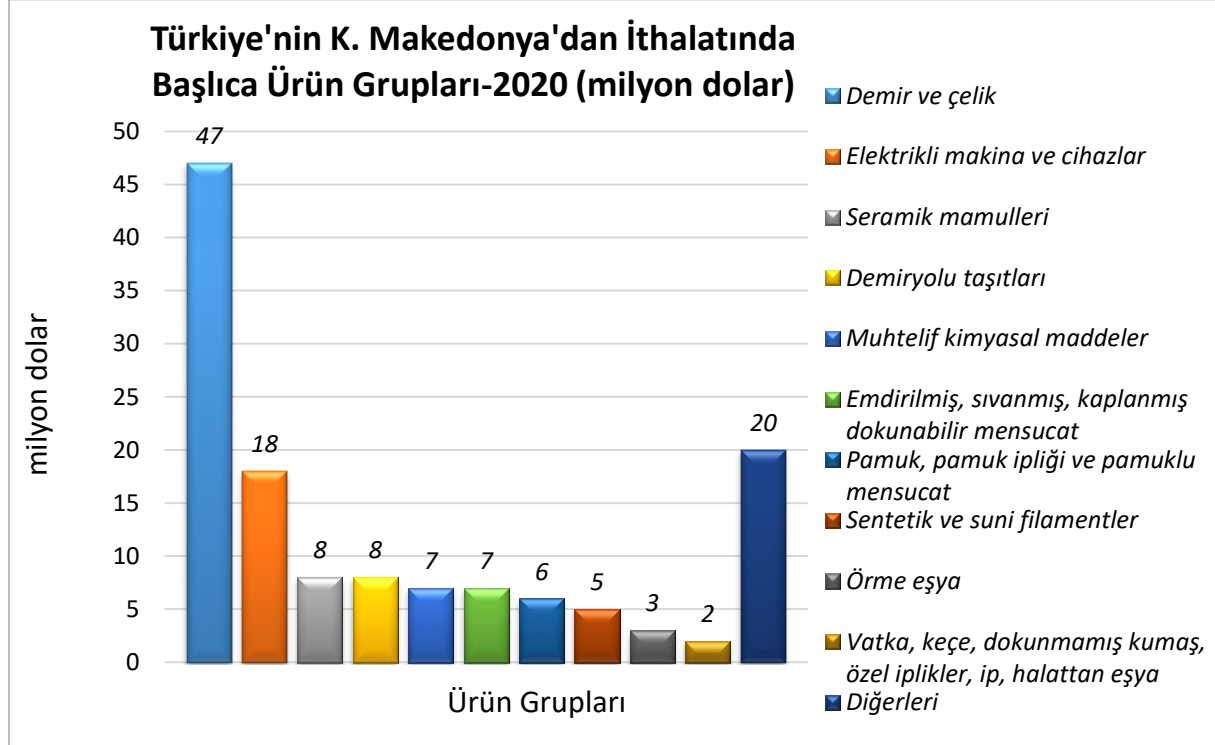
Türkiye'nin K. Makedonya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin K. Makedonya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Yatırım İlişkileri

Türkiye'den bakıldığında küçük bir pazar olarak algılanan K. Makedonya'da Türk yatırımları istenen miktarda bulunmamaktadır. İkili ekonomik ve ticari işbirliğinde açılım ve atılımda bulunulmasına yönelik yoğun çabalar sonucunda, büyük Türk şirketlerinin K. Makedonya'ya olan ilgileri son zamanlarda artmaya başlamıştır. Ülkeyi ekonomik ve sosyal açıdan tehdit eden işsizlikle mücadelede dış yatırımlara büyük umut bağlayan Makedon hükümetlerinin de son dönemde şirketlerimizi büyük ölçüde özendirici bir tutum takındığı gözlemlenmektedir.

Türkiye'nin 2020 yılı itibarıyla K. Makedonya'da 252 milyon dolarlık bir yatırım stoğu bulunmaktadır (TCMB). K. Makedonya'ya doğrudan yabancı sermaye yatırımı gerçekleştiren Türk şirketlerinin önemli bölümü KOBİ niteliğindeki firmalardır.

Gerek tarihi ve kültürel bağlarımız gerekse ülkemizin jeo-ekonomik ve ticari çıkarları açısından K. Makedonya'nın ihmal edilmemesi gerekmektedir. Ülke hemen her sektörde gerek K. Makedonya pazarı gerek Bölge ve ilerleyen aşamada tüm Avrupa'ya yönelik ciddi ticaret, yatırım ve işbirliği imkanları ve fırsatları sunmaktadır.

K. Makedonya'da, yaş meyve-sebze ve işlenmiş gıda sanayi (organik tarım) (tavuk çiftliği) (süt ve süttten mamul ürünler), otomotiv yan sanayi, bilişim teknolojileri, paketleme makineleri (tetrapak ve diğer), tekstil, deri işleme tesisleri, ağaç işleme ve mobilya sanayi, her türlü makine, makine imalat sanayi (montaj yatırımları), inşaat malzemeleri, madencilik (mermer), kireç ocağı, su arıtma cihazları, altyapı araç ve gereçleri Türk firmaları açısından başlıca yatırım ve ticaret alanlarını oluşturmaktadır.

Fuar Katılımları:

T.C. Ticaret Bakanlığı Tarafından 2021 Yılı Destek Kapsamına Alınan Yurt Dışı Fuarlar (Milli/Bireysel): <https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar/2021-yili-destek-kapsamina-alinan-yurt-disi-fuarlar>

EKLER:***EK-1: K. Makedonya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		6 906 337	7 195 141	6 633 216	100,0	-7,8
3815	Reaksiyon başlatıcılar, hızlandırıcılar, katalitik müstahzarlar	1 447 929	1 504 204	1 325 432	20,0	-11,9
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	725 947	806 155	773 608	11,7	-4,0
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	618 114	639 520	572 343	8,6	-10,5
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	239 113	260 231	236 528	3,6	-9,1
7202	Ferro alyajlar	129 613	219 577	226 367	3,4	3,1
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	163 804	168 406	140 846	2,1	-16,4
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	137 145	145 469	140 151	2,1	-3,7
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	137 816	143 367	136 253	2,1	-5,0
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	206 779	185 790	132 954	2,0	-28,4
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik $\geq$ 600 mm)	151 092	146 236	124 556	1,9	-14,8
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	103 470	103 526	121 594	1,8	17,5
7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	165 473	113 645	119 433	1,8	5,1
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik $\geq$ 600 mm (kaplanmış)	99 268	90 167	91 114	1,4	1,1
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	106 921	103 605	86 341	1,3	-16,1
8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	88 524	92 624	85 979	1,3	-8,5

Kaynak: Trademap

EK-2: K. Makedonya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		9 051 677	9 445 286	8 709 513	100,0	-7,8
7110	Platin (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 075 722	1 323 853	1 136 281	13,0	-14,2
6909	Laboratuvarda, kimyasal, teknik işlerde, ziraatta kullanılan seramikten cihaz ve eşya	380 690	417 590	371 068	4,3	-11,1
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	604 421	639 632	357 085	4,1	-44,2
2843	Kolloidal haldeki kıymetli metaller, kıymetli metallerin anorganik veya organik bileşikleri ve amalgamları	43 619	115 018	250 697	2,9	118,0
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	238 283	230 636	203 249	2,3	-11,9
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	176 970	152 141	186 252	2,1	22,1
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	267 332	219 554	185 035	2,1	-15,7
2716	Elektrik enerjisi	134 092	151 883	175 452	2,0	15,5
8703	Otomobiller	198 465	218 976	173 589	2,0	-20,7
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	143 189	128 132	119 652	1,4	-6,6
3824	Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kullanılan diğer kimyasal ürünler	144 140	135 977	110 930	1,3	-18,4
2604	Nikel cevherleri ve konsantreleri	72 223	110 225	103 554	1,2	-6,1
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	120 277	119 547	101 725	1,2	-14,9
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	99 781	103 150	97 991	1,1	-5,0
8538	Esas itibarıyla 85.35, 85.36 veya 85.37 pozisyonlarında yer alan cihazlarda kullanılmaya uygun aksam ve parçalar	82 461	78 996	72 929	0,8	-7,7

Kaynak: Trademap

EK-3: K. Makedonya'nın Ülkelere Göre İhracatı (1 000 dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		6 906 337	7 195 141	6 633 216	100,0	-7,8
1.	Almanya	3 248 100	3 501 402	3 128 533	47,2	-10,6
2.	Sırbistan	542 966	610 248	523 189	7,9	-15,4
3.	Bulgaristan	360 719	351 454	311 117	4,7	-11,5
4.	Yunanistan	225 113	194 613	200 337	3,0	2,9
5.	Macaristan	141 934	182 527	197 210	3,0	8,0
6.	Belçika	259 265	238 292	180 600	2,7	-24,2
7.	İtalya	217 196	195 354	163 936	2,5	-16,1
8.	Çin	65 259	166 041	163 685	2,5	-1,4
9.	İngiltere	121 322	160 537	162 438	2,4	1,2
10.	Hollanda	100 903	118 985	126 755	1,9	6,5
11.	Romanya	194 795	172 221	120 810	1,8	-29,9
12.	İspanya	116 495	110 763	101 926	1,5	- 8,0
13.	Slovakya	66 978	72 320	101 100	1,5	39,8
14.	Türkiye	96 167	87 244	97 669	1,5	11,9
15.	Hırvatistan	101 466	84 490	93 350	1,4	10,5

Kaynak: Trademap, K. Makedonya verileri

EK-4: K. Makedonya'nın Ülkelere Göre İthalatı (1 000 dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		9 051 677	9 445 513	8 709 069	100,0	- 7,8
1.	İngiltere	863 262	1 084 942	1 358 360	15,6	25,2
2.	Almanya	1 050 359	1 085 022	928 033	10,7	-13,7
3.	Sırbistan	646 570	711 998	676 693	7,8	-5,0
4.	Çin	523 224	545 143	599 565	6,9	10,0
5.	Yunanistan	766 756	765 382	516 064	5,9	-32,6
6.	Türkiye	425 513	452 854	444 999	5,1	-1,7
7.	İtalya	508 045	528 148	387 759	4,5	-26,6
8.	Bulgaristan	389 116	363 214	353 760	4,1	-2,6
9.	Polonya	237 877	265 495	243 513	2,8	-8,3
10.	ABD	244 758	309 251	236 277	2,7	-23,6
11.	Romanya	310 211	239 722	212 299	2,4	-11,4
12.	Macaristan	232 541	210 748	205 889	2,4	-2,3
13.	Slovenya	169 428	171 307	157 823	1,8	-7,9
14.	Rusya	131 373	142 410	147 364	1,7	3,5
15.	Japonya	130 443	151 016	145 864	1,7	-3,4

Kaynak: Trademap, K. Makedonya verileri

Ek-5: Türkiye'nin K. Makedonya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		396 838	408908	415936	100,0	1,7
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	4 269	4 656	8 562	2,1	83,9
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	5 160	8 642	8 486	2,0	-1,8
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	6 792	6 045	8 381	2,0	38,6
7604	Alüminyumdan çubuklar ve profiller	7 861	7 342	8 163	2,0	11,2
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	5 449	6 606	8 101	1,9	22,6
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	7 697	9 852	7 720	1,9	-21,6
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	10 214	6 211	7 424	1,8	19,5
9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	5 521	6 762	7 359	1,8	8,8
6006	Diğer örme mensucat	6 799	7 403	6 372	1,5	-13,9
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar	5 297	5 565	6 107	1,5	9,7
6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	4 663	5 465	6 088	1,5	11,4
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	6 713	6 625	5 991	1,4	-9,6
4411	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar	5 668	4 479	5 481	1,3	22,4
1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	5 737	5 207	5 340	1,3	2,6
8703	Otomobiller	5 506	8 566	5 286	1,3	-38,3

Kaynak: Trademap, TR verileri

Ek-6: Türkiye'nin K. Makedonya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		107 928	107 585	130 733	100,0	21,5
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	37 302	37005	44 914	34,4	21,4,
6902	Ateşe dayanıklı tuğlalar, döşeme tuğlaları, karolar ve inşaatla kullanılan ateşe dayanıklı benzeri seramik eşya	8 067	8 156	7 854	6,0	-3,7
8607	Demiryolu taşıtlarının veya tramvayların aksam ve parçaları	1 312	2 981	7 779	6,0	161,0
3815	Reaksiyon başlatıcılar, hızlandırıcılar, katalitik müstahzarlar	3 009	3 381	7 157	5,5	111,7
5903	Plastik emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya plastikle lamine edilmiş mensucat	2 442	4 860	7 090	5,4	45,9
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar	2 768	6 792	6 054	4,6	-10,9
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	824	3 195	5 285	4,0	65,4
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	4 614	1 943	4 940	3,8	154,2
8534	Baskı devreler	3 467	2 793	4 563	3,5	63,4
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. ağırlığı 200 gr.ı geçenler)	3 197	5 393	2 951	2,3	-45,3
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	1 976	1 516	2 595	2,0	71,2
6002	Diğer örme mensucat (en<=30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	1 141	2 130	2 570	2,0	-17,9
5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)	2 405	1 627	2 483	1,9	52,6
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	170	0	2 210	1,7	100,0
7602	Alüminyum döküntü ve hurdaları	64	915	1 888	1,4	106,3

Kaynak: Trademap, TR verileri